

TÜRKİYENİN CERAMBYCID FAUNA'SI ÜZERİNE KISA BİLGİ (*)

Yazan : C. V. DEMELT
Klagenfurt, Avusturya

Tercüme eden :
Bekir ALKAN (Ankara)

Cerambycid Fauna'sı üzerine incelemeler yapmak amacı ile Türkiye Hükümeti Tarım Bakanlığının himayeleri altında, mesai arkadaşım Dr. Schurmann ile 1961 senesinin Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında Anadolu'nun muhtelif yerleri gezilmiştir. Örnek toplamak için gezilen Vilâyetlerin ve yerlerin isimleri aşağıda bildirilmiştir :

Polonez köyü, Alem dağları, Bogaz içindeki Beykozun takriben 20 Kl. Doğu kısımları.

Bogaz içinde Anadoluhisarı ve Çengel köyü.
İzmir ve havalisi (Kemalpaşa, Efes vesaire).
Bergama ve harabeleri.
Antalya ve havalisi, Belkis (Aspendos, Cumali vesaire).
Antitoros dağları (Bey dağları, Korkuteli).
Egirdir ve çevresi (İspartadaki Eğirdir gölü civarı).
Alanya ve çevresi.

Bana karşı gösterdikleri büyük yardımlar ve kolaylıklar dolayısı ile isimleri aşağıda bildirilen şahıslara teşekkür etmeyi bir borç bilirim:

En başta Antalya Ziraat Mücadele Müdürü Cahit Vural ve Ege Üniversitesinden Doçent Dr. Niyazi Lodos; Bunlardan başka İzmir (Bornova) Mücadele Enstitüsünden Reşat Aysu ve Osman Arı; Egirdir Ziraat Müfettişi Ömer O. Ekmekci; İzmir (Bornova) dan bize daima refakat eden tercümanımız Orhan Değirmenci; nihayet bu makaleyi Türkçeye tercüme ederek yayınlanmasına tavassut eden Ankara Üniversitesinden Prof. Dr. Bekir Alkana'da ayrıca teşekkür ederim.

Cerambycidae familyasına bağlı Genera (cins) ve türleri, A. Winkler Wien) in Catalogus Coleopter, regionis Palaearcticae adlı eserine göre aşağıda olduğu gibi sıralanmıştır :

(*) Almandan tercüme.

Bu sırayı müteakip gelen listede isimleri bildirilen türler, bunların önceden toplanan eski larvalarının yetiştirilmesiyle elde edildiğinden bulunduğu yerler ve konukçu bitkileri daha doğrusu konukçu ağaç türleri, kesin olarak tesbit olunmuştur.

- Macrotoma scutellaris** Germ. (**Quercus**)
Leptura scutellata F. (**Corylus avellana**)
Criocephalus syriacus Rtt. (**Pinus brutia**)
Icosium tomentosum ssp. **atticum** Luc. (**Thuja orientalis**)
Trichoferus griseus F. (**Ficus carica**)
Cerambyx scopoli Fuessly (**Castanea sativa** ve **Fagus**)
Nathrius brevipennis Muls. (**Quercus**)
Hylotrupes bajulus L. (**Pinus**)
Rhopalopus macropus Germ. (**Quercus**)
Rhopalopus clavipes F. (**Castanea sativa**)
Phymatodes alni L. (**Castanea**)
Phymatodes femoralis Mén. subsp. **demelti** Heyr. (**Castanea**)
Xylotrechus antilope Schönh. (**Quercus**)
Clytus arietis L. (**Quercus**)
Chlorophorus varius Müll. (**Ficus carica**)
Purpuricenus kaehleri L. (**Castanea**)
Monochamus galloprovincialis v. **tauricola** Pic. (**Pinus**)
Liopus femoratus Frm. (**Ficus carica**)
Exocentrus lusitanus L. (**Tilia**)
Exocentrus adpersus Muls. (**Castanea**)
Agapanthia lateralis Ggb. (**Euphorbia** spec., ihtimal **Euph. dendroides**).

Cins ve türlerin, biyolojik ve ekolojik notlar ile birlikte listesi :

1. **Macrotoma scutellaris** Germ.

Polonez köyü, bir erkek örnek, bu büyük tür, bir meşe ağacı gövdesi içindeki oyuktan alınan larvalardan 20.VIII.1961 tarihinde meydana gelmiştir.

2. **Criocephalus syriacus** Rtt.

Kemalpaşa, 6.V. bir örnek, yaşlı bir **Pinus brutia** gövdesinden elde olunmuştur.

3. **Icosium tomentosum** Luc. ssp. **atticum** Gb.

İzmir (Bornova), **Thuja orientalis** ağacından alınıp yetiştirilen larvalardan 15.VI.1961 — 4.VIII.1961 tarihleri arasında pek çok erginler meydana gelmiştir.

4. **Cerambyx Cerdo** L. var. **acuminatus** Rtt.

Beklis (Aspendos) civarı, 18.V., bir erkek örnek; bunun larvası **Quercus** gövdesinden alınmıştır.

5. **Cerambyx scopoli** Feüssly.

Polonez köyü, 21.IV., larvaları **Fagus** ve **Castanea** ve sonra münferit olarak erginleri kestane ağacı çiçeklerinde 5.VI.1961 tarihinde toplanmıştır.

6. **Trichoferus griseus** F.

İzmir (Bornova), 16.V., tarihinde incir ağacı gövdelerinden alınan larvalardan meydana gelmiştir.

7. **Gracilia minuta** F.
Polonez köyü, 5.VI., **Castanea sativa** dalları üzerinden toplanmıştır.
8. **Obrium bicolor** kr.
Korkuteli, 31.V., Meyva bahçelerindeki kurumuş meyva ağacı dallarında iki örnek bulunmuştur.
9. **Stenochorus heterocerus** Rtt.
Antitoros dağları, 3.V., **Paliurus** çiçeklerinden pekçok dişi, pekaz erkek erginler toplanmıştır. Bunlardan birkaç tanesi tamamile siyah renkli idi.
10. **Acmeops collaris** L.
Eğirdir, 27.V., çiçeklenmiş **Euphorbia** bitkileri üzerinde pekçok; Polonez köyü 5.VI., **Rubus** ve **Umbellifera** çiçeklerinde pekaz idi.
11. **Cortodera flavimana** Walt.
Alem dağları (Polonez köyü), 27.IV., Kemalpaşa 6.V. ve Egirdir (1400 metre), 26.V., **Ranunculus** çiçeklerinden toplandı.
12. **Allosterna bicoloripes** Pic.
Polonez köyü, 5.V., Çiçeklenmiş **umbellifera** üzerinde pek az idi.
13. **Grammoptera merkli** Friv.
Korkuteli, 31.V. Meyva bahçelerinde toprak florasından Atrap ile bir örnek yakalanmıştır.
14. **Leptura unipunctata** F.
Eğirdir, 27.V., Bitkiler üzerinden Atrap ile pek az örnek yakalanmıştır.
15. **Leptura bipunctata** F. var. **mulsantina** Flav.
Polonez köyü, 3.V., **umbellifera** ve **Rubus** çiçeklerinden pek çok örnekler toplanmıştır.
16. **Leptura bisignata** Brüllé.
Antitoros (Bey dağları), 31.V. Çiçeklenmiş **Paliurus** üzerinde pek çok idi.
17. **Leptura monostigma** Ggb.
Antitoros, 31.V. Çiçeklenmiş **Paliurus** üzerinden yalnız bir örnek bulunmuştur.
18. **Leptura livida** F. **morpha pecta** Dan.
Mayıs — Haziran aylarında her yerde muhtelif çiçekler üzerinde bulunmuştur.
19. **Leptura pallidipennis** Tourn.
Antitoros, 31.V. Polonez köyü, 5.VI. Muhtelif bitki çiçeklerinde pek çok idi.
20. **Leptura fulva** Deg.
Polonez Köyü, 5.V., **Achillea** ve **Rubus** çiçeklerinde pek çok idi.
21. **Leptura cordigera** Fuessly.
Efes, 10.V., **umbellifera** ve Polonez köyü, 3.V. **Rubus** bitkileri üzerinde pek az idi.
22. **Leptura scutellata** F.
Polonez köyü, yalnız bir örnek, 19.V. tarihinde **Corylus avellana**'dan inficar etmiştir.
23. **Leptura montana** Muls.

Antitoros, 31.V. çiçeklenmiş **Paliurus** çiçekleri üzerinde iki erkek, iki dişi ve muhtelif variyeteleri bulunmuştur.

24. **Leptura rufa** Brüllé.

Antitoros, 31.V. çiçeklenmiş **Paliurus** üzerinde yalnız bir örnek bulundu.

25. **Leptura excisipes** Dan.

Antitoros, 31.V., yine çiçeklenmiş **Paliurus** üzerinde yalnız bir örnek bulunmuştur.

26. **Judolia erratica** Dalm.

Polonez köyü, 3—6.VI. umbellifera çiçeklerinde pek çok örnekler ve bunların Form ve Aberration'ları bulunmuştur.

27. **Strangalia emmipoda** Muls.

Efes, 10.V. pek az, Eğirdir, 26.V. çiçeklenmiş **Crataegus** de, Antitoros (Bey dağları), 31.V. çiçeklenmiş **Paliurus** üzerinde pek çok idi.

28. **Strangalia revestita** L.

Manavgat, 18.V. Alanya, 23.V. çiçeklenmiş **Paliurus** üzerinde, Umbellifera ve diğer bitkilerin çiçeklerinde pek çok idi. Bu tür yeni bir form'dur.

29. **Strangalia Syriaca** Pic.

Antitoros (Bey dağları), 16.V. ve 31.V. **Paliurus** çiçeklerinde yalnız üç örnek bulundu. Bu türe pek ender rastlanır.

30. **Strangalia maculata** Poda.

Polonez köyü, 13.VI. Umbellifera çiçeklerinde pek az idi.

31. **Strangalia melanura** L.

Polonez köyü, 3.VI. Umbellifera ve **Rubus** çiçeklerinde pek az idi.

32. **Strangalia bifasciata** Müll.

Antalya çevresi, 16.V. çiçeklenmiş Umbellifera üzerinde pek çok idi.

33. **Strangalia nigra** L.

Polonez köyü, 13.V. — 6.VI. çiçeklenmiş Umbellifera üzerinde pek çok idi.

34. **Strangalia septempunctata** F. ssp. *anatolica* Heyr.

Polonezköyü (Alemdağları), 3.VI. — 6.VI. Muhtelif Umbellifera ve **Rubus** çiçeklerinde pek çok idi. Bu alt tür ilk defa 1960 senesinde bulundu ve 1961 senesinde Dr. Heyrovsky tarafından tavsif olundu, Üst kanatları açık sarı renkli olduğundan derhal göze çarpar.

35. **Nathrius brevipennis** Muls.

Polonezköyü, Meşe dallarındaki larvalardan 17.V.1961 tarihinde iki er-
gin meydana gelmiştir.

36. **Steropterus rufus** L.

Antitoros, 16.V. **Achillea** çiçeklerinde pek az rastlanmıştır.

37. **Callimellum angulatum** Schrk.

Polonezköyü, 28.IV. çiçeklenmiş **Crataegus**'lerde bulundu.

38. **Callimellum adonis** Ab.

Antalya ve çevresi, 14.V. — 2.VI. tarihleri arasında bir çok bitkilerin çiçeklerinde rastlanmıştır.

39. **Cartallum ebulinum** L.

Her yerde rastlanır, Mayıs — Haziran aylarında **Raphanus**'lar üzerinden toplanmıştır.

40. **Deilus fugax** Ol.

Kemalpaşa, 6.V. *Spartium junceum* üzerinde yalnız bir örnek bulunmuştur.

41. *Aromia moschata* L. var. *thoracica* Fisch.

Antalya (Şehir bölgesi), 24.V — 2.VI. tarihleri arasında yaşlı bir kaç *Salix* ağaçlarında çok rastlanmıştır.

42. *Rhopalopus macropus* Germ.

Polonezköyü, 24.IV. Meşe dallarında bir kaç örnek alınmıştır.

43. *Rhopalopus clavipes* F.

Polonezköyü, 24.IV. kestane ağaçlarında bulunmuştur.

44. *Phymatodes testaceus* L.

Polonezköyü, 5.VI. uçkun halde iken yalnız bir örnek elde edilmiştir.

45. *Phymatodes femoralis* Mén. ssp. *demetti* Heyr. 61.

Polonezköyü, 27.IV. tarihinde kestane ağacı dallarından bir kaç örnek toplanmıştır.

46. *Phymatodes alni* L.

Polonezköyü, 24.IV. kestane ağacı dallarından pek çok örnek alınmıştır.

47. *Hylotrupes bajulus* L.

Antitoros dağları, 16.V. çam ağaçları gövdelerinde bulunmuştur.

48. *Xylotrechus antilope* Schön.

Polonezköyü, Meşe dallarından alınan larvalardan 3.V.1961 tarihinde yalnız bir ergin meydana gelmiştir.

49. *Clytus rhamni* Germ.

Her yerde, çiçeklenmiş Umbellifera bitkileri üzerinde rastlanmıştır.

50. *Plagionotus speciosus* Ad.

Eğirdir, 28.V. *Achillea* sp. üzerinden yalnız bir örnek alınmıştır.

51. *Plagionotus floralis* Pall.

İzmir (Bornova, 9.V., *Achillea*'ler üzerinde pekaz rastlanmıştır.

52. *Chlorophorus varius* Müll. var. *damascenus* Chevr.

İzmir (Bornova), Erginler incir ağacı dallarından alınan larvalardan 8.VI.1961 tarihinde meydana gelmiştir.

53. *Chlorophorus herbsti* Brahm.

Polonez köyü, 5.VI., *Populus tremula* dallarında yalnız bir örnek bulunmuştur.

54. *Chlorophorus figuratus* scop.

Polonez köyü, 4.VI., çiçeklenmiş Umbellifera bitkileri üzerinden pek çok örnek toplanmıştır.

55. *Chlorophorus nivipictus* kr.

Antitoros dağları, 31.V., çiçeklenmiş *Paliurus* bitkileri üzerinde iki örnek bulunmuştur.

56. *Chlorophorus sartor* Müll.

Antalya ve Eğirdir, Mayıs — Haziran aylarında Umbellifera ve diğer bitkilerin çiçeklerinde rastlanmıştır.

57. *Chlorophorus trifasciatus* F.

Polonez köyü, 4.V., *Trifolium* sp. üzerinde pekçok rastlanmıştır.

58. *Purpuricenus kaehleri* L.

Polonez köyü, kestane ağaçlarından alınan larvalardan 5.V.1961 tarihin de erginleri meydana gelmiştir.

59. *Purpuricenus budensis* Götz.

Antitoros dağları, 16—31.V., Paliurus bitkileri üzerinde pekçok bulunmuştur. Bu örneklerin birkaç tanesi subspec. *Interscapillatus* Flav. olarak teşhis olunmuştur.

60. *Purpuricenus desfontainei* F.

Antitoros, 31.V., Paliurus bitkileri üzerinde pek çok rastlanmıştır.

61. *Purpuricenus dalmatinus* Sturm.

Antalya çevresi, 23.V., ve Manavgat, 18.V., Meşe ağacı yapraklarında bulunmuştur.

62. *Dorcadion divisum* Germ.

İzmir çevresi, 3.V., toprakta ve taşlar altında bulunmuştur.

63. *Dorcadion condensatum* Küst.

Alem dağları (700 metrede), 23.IV., taşların altında rastlanmıştır.

64. *Dorcadion bithyniense* Chev.

Alem dağları (700 metre), 24.IV., toprakta ve taşların altında bulunmuştur.

65. *Neodorcadion laqueatum* Walt.

Alem dağları (700 metrede), 23.IV., taşların altında bulunmuştur.

66. *Neodorcadion orientale* Ganglb.

Alem dağları (700 metrede), 23.IV., otlarda pekaz bulunmuştur.

67. *Morimus orientalis* Rtt.

Polonez köyü (Alem dağları), 23.IV. — 6.VI. tarihleri arasında kestane ve Meşe ağaçları üzerinden pekçok örnekler toplanmıştır.

68. *Monochamus galloprovincialis* v. *tauricola* Pic.

Antalya, şehir bölgesi, 25.V., çam ağacı istifleri üzerinde yalnız bir erkek örnek bulunmuştur.

69. *Niphona picticornis* Muls.

Manavgat 18.V., *Ulmus* ağaçlarından alınmıştır.

70. *Anesthetis testacea* F.

Polonez köyü, 5.V., örnekleri birçok çalılıklarda bulunmuştur.

71. *Calamobius filum* Rossi.

Çengelköyü, 1.V. *Hordeum morinum* üzerinde yalnız bir örnek bulunmuştur.

72. *Acanthoderes clavipes* Schrk.

Polonez köyü, 5.VI., *Fagus* gövdesinde yalnız bir örnek bulunmuştur.

73. *Liopus femoratus* Frm.

Polonez köyü 27.IV., incir ağacında yalnız bir örnek bulunmuştur.

74. *Exocentrus adspersus* Muls.

Polonez köyü, 5.VI. kestane ağacı dallarından pekçok örnekler elde edilmiş ve Meşe ağacından alınan larvadan bir ergin meydana gelmiştir.

75. *Exocentrus lusitanus* L.

Polonez köyü, 5.VI., Ihlamur ağacı gövdeleri üzerinden pekçok örnekler toplanmıştır.

76. *Agapanthia kirbyi* Gyll.

Efes, 10.V., *Verbascum* üzerinde çok görülmüştür.

77. *Agapanthia asphodeli* Latr.

Bergama, 8.V., *Asphodelus*'ler üzerinde pekaz rastlanmıştır.

78. *Agapanthia lateralis* Ggb.

Alem dağlarından başka her yerde *Euphorbia* ve *Carduus*'ler üzerinde pekçok rastlanmıştır.

79. *Agapanthia cardui* L.
Çengelköyü, 1.V., Efes, 10.V. ve Bergama 8.V., *Carduacea* bitkileri üzerinde bulunmuştur.
80. *Agapanthia violacea* F.
Anadoluhisarı, 1.V., *Lupinus* sp. bitkileri üzerinde pekçok bulunmuştur.
81. *Agapanthia frivaldskyi* Ggb.
Egirdir, 26.V., *Scabiosa* üzerinden Atrap ile toplanmıştır.
82. *Saperda punctata* L.
Efes, 10.V., *Ulmus*'ler üzerinde çok rastlanmıştır.
83. *Oberea linearis* L.
Polonez köyü, 4.V. *Corylus avellana* üzerinde bir örnek bulunmuştur.
84. *Oberea erythrocephala* var. *insidiosa* Muls.
Alanya, 23.V. Toprak florası üzerinden Atrap ile yalnız bir örnek elde edilmiştir.
85. *Oberea erythrocephale* ssp. *schurmanni* Heyr, 61.
Antitoros dağları, 31.V. örnekler *Euphorbia dendroides* bitkileri üzerinden toplanmıştır.
86. *Oxylia languida* Muls.
İzmir çevresi 5.V., Bergama, 8.V., Egirdir, 28.V. örnekler *Echium* bitkileri üzerinden toplanmıştır.
87. *Conizonia bithyniensis* Ggb.
Bergama, 8.V. örnekler *Echium* bitkileri üzerinden toplanmıştır.
88. *Phytoecia hirsutula* Fröl.
Bergama, 8.V. Toprak florasından Atrap ile bir kaç örnek elde edilmiştir.
89. *Phytoecia tigrina* Muls var. *Nov.*
Bergama, 8.V. Toprak florasından Atrap ile birkaç örnek elde olunmuştur.
90. *Phytoecia humeralis* Waltl.
İzmir (Bornova), 4.V., Efes, 10.V. *Carduus* üzerinden pekçok örnekler toplanmıştır.
91. *Phytoecia cylindrica* L.
Anadolu hisarı, 1.V. *Umbellifera* saplarından toplanmıştır.
92. *Phytoecia virgula* Charp.
Çengel köyü, 1.V., İzmir (Bornova), 3.V. ve Egirdir, 26.V. toprak florası üzerinde bulunmuştur.
93. *Phytoecia croceipes* Rche.
İzmir (Bornova), 4.V., toprak florasından Atrap ile iki örnek alınmıştır.
94. *Phytoecia manicata* Rche.
Efes, 10.V. toprak florası üzerinde bir örnek bulunmuştur.
95. *Phytoecia icterica* Schall.
İstanbul çevresi, 21.IV.1961.
96. *Phytoecia geniculata* Muls.
Çengel köyü, 3.IV. *Carduus* üzerinde bulunmuştur.
97. *Phytoecia caerulea* Scop. ssp. *baccueti* Br.
Mayıs — Haziran aylarında her yerde *Raphanus*'ler üzerinde çok rastlanır.

98. *Phytoecia coerulescens* Scop.

Her yerde *Echium*, *Cynoglossum* ve diğerk bitkiler üzerinde çok sayıda rastlanmıştır.

99. *Phytoecia vittipennis* Rche.

Bergama, 8.V. toprak florasından Atrap ile bir örnek elde edilmiştir.

Metinde latince isimleri geçen Bitki türlerinin türkçeleri (B. Alkan)

Achillea L. Compositae: Aşıl, civanperçemi.

Asphodelus L. Liliaceae: Çiriş otu.

Castanea Tourn. Fagaceae (Cupuliferae): Kestane.

Castanea sativa Miller: Kestane ağacı.

Carduus L. Compositae: Kangal, sakadikeni.

Corylus avellana L. Betulaceae: Fındık ağacı.

Crataegus L. Rosaceae: Akdiken, yemişen.

Cynoglossum L. Borraginaceae: Köpek dili.

Echium L. Borraginaceae: Engerek otu.

Euphorbia L. Euphorbiaceae: Sütlegen.

Fagus Tourn. Fagaceae (Cupuliferae): Kayın ağacı.

Ficus L. Moraceae: İncir.

Ficus carica L. İncir ağacı.

Hordeum murinum L. Gramineae: Divar arpası.

Lupinus L. Leguminosae: Lupen, acı bakla, yahudi baklası.

Paliurus L. Rhamnaceae: Karacalı.

Pinus L. Pinaceae: Çam.

Pinus brutia Ten. Kızılçam.

Populus tremula L. Salicaceae: Titrek kavak.

Quercus L. Fagaceae (cupuliferae): Meşe.

Ranunculus L. Ranunculaceae: Dügün çiçeği.

Raphanus L. cruciferae: Turp, yabani turp.

Rubus L. Rosaceae: Böğürtlen, Ahududu, vesaire.

Salix L. Salicaceae: Sögüt.

Scabiosa L. Dipsacaceae: Uyuzotu, Şeytan otu.

Spartium junceum L. Leguminosae: Katır tırnağı.

Thuja orientalis L. Pinaceae: Şark mazısı.

Tilia L. Tiliaceae: İhlamur ağacı.

Trifolium L. Leguminosae: Tırfıl, Üçgül.

Ulmus L. Ulmaceae: Karaağaç.

Umbelliferae: Maydonozgiller.

Verbascum L. Scrophulariaceae: Sığır kuyruğu.